

De aanplakbiljetten van rond de bevrijding en de affiches van kort na de oorlog zoals die van parades van het Canadese leger, een voetbalwedstrijd tussen DFC en het Royal British Artillery Football Team en de opvoering van het drama *Terug van het Front* in Kunstmin zouden het verhaal kunnen afsluiten. Ware het niet dat na de bevrijding van Nederland, Nederlands-Indië nog bevrijd moest worden van de Japanse bezetter. Ook hiervan zijn fraaie affiches aanwezig. Dat deze kwestie tot een nieuwe oorlog zou leiden, is weer een ander verhaal.

affiche boven

Op 7 juni 1941 bezocht Anton Mussert zowel Zwijndrecht als Dordrecht om daar in de open lucht zijn NSB-volgers toe te spreken.

affiche links

Een voorbeeld van Duitse propaganda: de oproep uit augustus 1941 tot dienstneming in de SS-Standaard Westland, een grotendeels uit Nederlanders bestaand infanterieregiment van de Waffen-SS.

TE ZIEN

Webtentoonstelling *70 jaar bevrijding in 70 oorlogsaffiches* vanaf 1 mei te zien op www.regionaalarchiefdordrecht.nl (scroll naar 'Verborgen Museum van Dordrecht')

Een tiental originele affiches is van 1 mei t/m 30 september 2015 te zien in Museum 1940-1945, Nieuwe Haven 27-28, Dordrecht.

Betonnen wachters op het Eiland van Dordrecht

JACQUELINE HOEVENBERG

Zeventig jaar na de bevrijding draagt het landschap op veel plaatsen nog sporen van de Tweede Wereldoorlog. Betonnen groepsschuilplaatsen en kazematten op het Eiland van Dordrecht krijgen dit jaar de status van gemeentelijk monument.

In 1939 nam de dreiging van een Duitse inval in Nederland zo toe dat de Generale Staf besloot tot de aanleg van verdedigingslinies met betonnen groepsschuilplaatsen, onder andere op het Eiland van Dordrecht. De linie op het Eiland was een onderdeel van het veel grotere Zuidfront Vesting Holland ter verdediging van Rotterdam en Den Haag.

Tussen november 1939 en maart 1940 werden aan de zuidrand van het Eiland, van Zuidendijk tot Willemsdorp, meer dan zestig van deze betonnen wachters gebouwd. De groepsschuilplaatsen zijn allemaal van het standaardtype P, ook wel piramide genoemd. Dit type werd pas in 1939 ontworpen. Een schuilplaats van circa 8 meter lang, ruim 6 meter breed en bijna 5 meter hoog bood plaats aan maximaal 12 militairen. De troepen die hier konden schuilen, moesten de aarden en houten mitrailleurnesten op de dijken zelf bemannen. Langs de buitenzijde van de dijken was verder een enkelvoudige prikkeldraad- of hekversperring aangebracht. Ter verdediging van de beide Moerdijkbruggen waren hier in 1936 en 1937 ook enkele kazematten met geïntegreerde geschutsopstellingen gebouwd.

Bij de inval van de Duitsers in mei 1940 waren de groepsschuilplaatsen nog niet af: er waren geen ijzeren deuren aanwezig en ook de periscopen waren niet geplaatst. De schuilplaatsen op het Eiland zijn nauwelijks gebruikt door Nederlandse militairen. Enkele nabij de Moerdijkbrug werden later wel door de Duitsers gebruikt, net als de daar aanwezige Nederlandse kazematten. De groepsschuilplaatsen en kazematten van het Dordtse deel van het Zuidfront Vesting Holland worden dit jaar aangewezen als gemeentelijk monument.

